

ŠTÚDIUM ŠTUDENTOV SO ŠPECIFICKÝMI POTREBAMI NA ŽILINSKEJ UNIVERZITE V ŽILINE

Upravuje: *SMERNICA REKTORA č. 198/2021 Podpora uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami na Žilinskej univerzite v Žiline.*

Podľa zákona o vysokých školách má každý právo študovať na vysokej škole zvolený študijný program, ak splní základné podmienky prijatia na štúdium a ďalšie podmienky určené vysokou školou.

Žilinská univerzita v Žiline (ďalej len „UNIZA“) v súlade s ust. §100 zákona o VŠ vytvára všeobecne prístupné akademické prostredie a zodpovedajúce podmienky štúdia pre uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon.

Pri určovaní týchto podmienok zaručujeme rovnaké práva pre všetkých uchádzačov o štúdium a v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia z dôvodu veku, pohlavia, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, rasy, farby pleti, zdravotného postihnutia, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, náboženského vyznania alebo viery, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Na UNIZA pôsobia koordinátori pre študentov so špecifickými potrebami a to univerzitná koordinátorka a na jednotlivých fakultách a celkoch (okrem fakúlt) pôsobia fakultní koordinátori pre študentov so špecifickými potrebami (ďalej len „fakultní koordinátori“) a koordinátori pre študentov so špecifickými potrebami na celouniverzitných študijných programoch (ďalej len „koordinátori pre CUŠP“).

Poslaním koordinátorov pre študentov so špecifickými potrebami je organizačná, koordináčna, informačná a manažérska činnosť zameraná na vytváranie prístupného akademického prostredia, objektívne vyhodnocovanie špecifických potrieb študentov a vytváranie zodpovedajúcich podmienok pre študentov so špecifickými potrebami bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon.

SOM ŠTUDENT SO ŠPECIFICKÝMI POTREBAMI

Za študenta so špecifickými potrebami sa podľa § 100 ods. 2 zákona o VŠ pokladá študent:

a) so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím

Za študenta so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím sa považuje študent

s postihnutím zraku (nevidiaci a slabozraký), sluchu (nepočujúci a nedoslýchavý), s telesným postihnutím (s postihnutím dolných končatín a s postihnutím horných končatín, jemnej motoriky) a študent s viacnásobným postihnutím.

b) s chronickým ochorením

Za študenta s chronickým ochorením sa považuje najmä študent s cystickou fibrózou, epilepsiou, sklerózou multiplex, po transplantácii orgánu alebo tkanív, srdcovo-cievny ochorením, neurologickým ochorením, ako i s inými progresívnymi ochoreniami, čo môže vyžadovať častú, resp. dlhodobú a nepravidelnú práceneschopnosť alebo negatívne ovplyvňovať schopnosť štúdia v bežných podmienkach.

c) so zdravotným oslabením

Za študenta so zdravotným oslabením sa považuje študent v stave dlhodobej choroby a následného zdravotného oslabenia, rekonvalescencie alebo so zníženou odolnosťou voči chorobám, či tendenciou k recidíve choroby alebo študent s ohrozením zdravia v dôsledku vplyvu nevhodného prostredia, nevhodného životného režimu, nesprávnej výživy. Takýto študent z dôvodu zdravotného stavu si vyžaduje osobitné podmienky pri vzdelávaní.

d) s psychickým ochorením

Za študenta so psychickými ťažkosťami alebo ochorením sa považuje študent, u ktorého aktuálny psychický stav alebo dlhodobejšia porucha psychického zdravia ovplyvňuje schopnosť plniť si študijné povinnosti v štandardnom režime (problémy s organizovaním štúdia a manažovaním svojich študijných povinností).

e) s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

Za študenta s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami sa považuje najmä študent s poruchou autistického spektra bez duševnej zaostalosti (napr. Aspergerov syndróm), ktorý ovplyvňuje jeho schopnosť plniť si študijné povinnosti v štandardnom režime.

f) s poruchami učenia

Za študenta s poruchami učenia sa považuje študent s dyslexiou, dysortografiou, dysgrafiou, dyskalkúliou, a pod. Špecifické poruchy učenia je všeobecný termín označujúci skupinu porúch prejavujúcich sa výraznými ťažkosťami pri čítaní, písaní, počítaní, počúvaní a komunikácii.

Študenti a uchádzači o štúdium so špecifickými potrebami môžu byť v dôsledku svojho zdravotného postihnutia výrazne znevýhodnení pri plnení niektorých zo študijných povinností.

Po podaní žiadosti doloženej zákonom požadovanou dokumentáciou a po posúdení komisiou,

im môže rektor/dekan fakulty umožniť vykonanie niektorých študijných povinností v odlišnej forme od tej, ktorá je v danom predmete štandardne vyžadovaná.

Štatút študenta so špecifickými potrebami môže získať na základe dobrovoľného prejavenia záujmu každý študent, ktorý napĺňa charakteristiku študenta so špecifickými potrebami v zmysle zákona o VŠ a ktorý absolvuje na UNIZA vyhodnotenie jeho špecifických potrieb, na základe ktorého sú mu priznané primerané úpravy a rozsah poskytovania podpory počas štúdia, resp. na prijímacej skúške.

Poskytované podporné služby a prípadné ďalšie aktivity realizované s cieľom sprístupnenia štúdia nemôžu znižovať študijné požiadavky na študentov so špecifickými potrebami. Študent so špecifickými potrebami je rovnako ako všetci študenti UNIZA povinný riadiť sa vnútornými predpismi UNIZA.

PRIMERANÉ ÚPRAVY A PODPORNÉ SLUŽBY

Primerané úpravy a podporné služby slúžia na kompenzáciu dôsledkov zdravotného znevýhodnenia a/alebo porúch učenia a elimináciu bariér akademického prostredia a nezvýhodňujú postavenie študentov so špecifickými potrebami pred bežnými študentami.

Rozsah poskytovania primeraných úprav a podporných služieb závisí od konkrétnej potreby študenta, aktuálnych podmienok a požiadaviek na štúdium, dostupnosti a efektívnosti využitia kompenzačných pomôcok a asistenčných technológií.

Primerané úpravy sú poskytované tak, aby sa neznižovali akademické štandardy, nároky na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií potrebných pre získanie kvalifikácie v danom študijnom programe.

Poskytnutie podporných služieb študentom so špecifickými potrebami nie je automaticky nárokovateľné, študent o ich poskytnutie musí požiadať a súhlasiť s vyhodnotením svojich špecifických potrieb. Podporné služby a podporné technológie predstavujú konkrétne nástroje podpory, ktoré umožňujú najmä sprístupniť informácie a komunikáciu študentom so špecifickými potrebami.

Primerané úpravy a podporné služby sa stanovujú na celé obdobie štúdia študijného programu v príslušnom stupni.

Vo výnimočných prípadoch na odporúčanie komisie je možné stanoviť primerané úpravy a podporné služby na jeden akademický rok, a to u študentov so špecifickými potrebami, u ktorých je predpoklad zlepšenia zdravotného stavu.

Študent so špecifickými potrebami má podľa rozsahu a druhu špecifickej potreby nárok najmä na tieto podporné služby:

- upravené podmienky prijímacej skúšky,
- možnosti využívania špecifických vzdelávacích prostriedkov a podporných technológií,
- individuálne vzdelávacie prístupy, najmä individuálna výučba vybraných jednotiek študijného programu,
- osobitné podmienky na vykonávanie študijných povinností bez znižovania požiadaviek na študijný výkon,
- individuálny prístup vysokoškolských učiteľov,

- odpustenie školného v odôvodniteľných prípadoch, ak ide o štúdium dlhšie ako je štandardná dĺžka príslušného študijného programu,
- priznanie sociálneho štipendia aj po prekročení štandardnej dĺžky štúdia, ak je toto prekročenie spôsobené zdravotným postihnutím.

ZÍSKANIE ŠTATÚTU ŠTUDENTA SO ŠPECIFICKÝMI POTREBAMI

Študent UNIZA má z dôvodu svojho zdravotného znevýhodnenia a/alebo poruchy učenia právo uchádzať sa o zaradenie medzi študentov so špecifickými potrebami a podať si žiadosť na priznanie primeraných úprav a podporných služieb.

K žiadosti prikladá lekárske vysvedčenie nie staršie ako 3 mesiace, ktorým je najmä lekársky nález, správa o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia alebo výpis zo zdravotnej dokumentácie (v prípade zdravotného znevýhodnenia- tlačivo v prílohe), alebo v prípade poruchy učenia alebo komunikácie vyjadrenie psychológa, logopéda, školského psychológa, školského logopéda alebo špeciálneho pedagóga (tlačivo v prílohe).

Študent uchádzajúci sa o štatút študenta so špecifickými potrebami je povinný absolvovať vstupný pohovor s fakultným koordinátorom/ koordinátorom na CUŠP za účelom vyhodnotenia jeho špecifických potrieb a stanovenia rozsahu podpory počas štúdia.

Študent podáva **žiadosť o zaradenie do evidencie študentov so špecifickými potrebami a súhlas s vyhodnotením špecifických potrieb** (tlačivo v prílohe) na začiatku akademického roka príslušnému fakultnému koordinátorovi/ koordinátorovi na CUŠP. Žiadosť možno podať aj v ktorejkoľvek fáze počas štúdia. Priznanie primeraných úprav a podporných služieb však nemá spätnú platnosť, závisí od vyhodnotenia špecifických potrieb študenta a podlieha schváleniu rektora/dekana príslušnej fakulty.

Rektor/dekan príslušnej fakulty vydáva s odporúčaním komisie **rozhodnutie o priznaní štatútu študenta so špecifickými potrebami** na celé obdobie trvania štúdia študijného programu v danom stupni.

V niektorých prípadoch na odporúčanie komisie je možné vydať rozhodnutie o priznaní štatútu študenta so špecifickými potrebami na jeden akademický rok a to u študentov so špecifickými potrebami, u ktorých je predpoklad zlepšenia zdravotného stavu.

Študent sa s týmto dokumentom preukazuje pri styku s pedagógmi a ďalšími pracovníkmi univerzity podľa potreby.

Fakultný koordinátor/ koordinátor na CUŠP pomáha študentovi so špecifickými potrebami pri kontakte s jeho pedagógmi, pri získavaní prístupnej študijnej literatúry, pri dohode o vhodných formách komunikácie a pod. Pomáha mu pri začlenení sa do štúdia a života na univerzite a podporuje jeho snahu o dosiahnutie sebestačnosti.

Študent so špecifickými potrebami **informuje svojich vyučujúcich o špecifikách svojho štúdia**, ak to uzná za potrebné, a to na základe písomného rozhodnutia o priznaní štatútu študenta so špecifickými potrebami.

Študent so špecifickými potrebami, u ktorého sa prejavia špecifické potreby v dôsledku postihnutia **v priebehu akademického roku**, preukáže svoje špecifické potreby a požiada o zohľadnenie špecifických potrieb včas, najneskôr dva týždne pred začiatkom skúškového obdobia.

SOM UCHÁDZAČ SO ŠPECIFICKÝMI POTREBAMI

Uchádzačovi o štúdium so špecifickými potrebami UNIZA neukladá povinnosť informovať univerzitu o svojom znevýhodnení, no odporúča **v dostatočnom predstihu kontaktovať fakultného koordinátora/ koordinátora na CUŠP za účelom poradenstva** pri výbere odboru štúdia, študijného programu a rozsahu podporných služieb. V súvislosti s tým uchádzač poskytne koordinátorovi dostatočné informácie o svojich obmedzeniach a špecifických potrebách.

Fakultný koordinátor/koordinátor na CUŠP poskytne uchádzačovi o štúdium priamo alebo v spolupráci s inými pracoviskami informácie o charaktere a obsahu študijného programu, možnostiach uplatnenia sa v praxi, návštevu na aktuálnej fakulte alebo katedre, informácie o predpokladaných poznatkoch a zručnostiach získaných po absolvovaní zvoleného študijného programu, či o vhodnosti vybraného študijného programu z hľadiska technickej náročnosti štúdia, limitov, obmedzení študenta, informácie o individuálne prispôsobenej forme prijímacej skúšky, o úrovni prístupnosti na fakulte, zabezpečení podporných služieb a primeraných podmienok počas štúdia v súlade so špecifickými potrebami uchádzača o štúdium a možnosťami univerzity.

Uchádzač o štúdium so špecifickými potrebami vykoná samostatné rozhodnutie o konečnom výbere odboru a študijného programu, pričom sa riadi požiadavkami UNIZA na prijímacie konanie aj na samotné štúdium a berie do úvahy podmienky štúdia a vlastné predpoklady na zvládnutie študijných povinností.

Aj uchádzačom o štúdium so špecifickými potrebami spĺňajúcim podmienky na prijatie **bez prijímacích skúšok, UNIZA odporúča kontaktovať fakultného koordinátora/ koordinátora na CUŠP** v dostatočnom predstihu, najmä ak sú v štúdiu odkázaní na **bezbariérové úpravy a podporné služby**. V opačnom prípade UNIZA nenesie zodpovednosť

za nezabezpečenie požadovaných úprav a podporných služieb nad rámec svojich možností a nad rámec kompenzácií v prípadoch, kedy by študent v dôsledku svojho zdravotného alebo iného znevýhodnenia nebol schopný plniť študijné povinnosti a/alebo UNIZA by nedokázala hodnotiť jeho študijný výkon.

Uchádzač o štúdium so špecifickými potrebami, ktorý má záujem vykonať prijímaciu skúšku na štúdium na UNIZA s využitím primeraných úprav a podporných služieb, kontaktuje fakultného koordinátora/ koordinátora na CUŠP v období pred prijímacím konaním, najneskôr mesiac pred termínom prijímacej skúšky.

O zohľadnenie špecifických potrieb počas prijímacieho konania musí uchádzač o štúdium so špecifickými potrebami požiadať písomne najneskôr dva týždne pred termínom prijímacej skúšky. Spolu so **žiadosťou uchádzača so špecifickými potrebami o úpravu formy a spôsobu vykonania prijímacej skúšky na štúdium** (tlačivo v prílohe), predkladá koordinátorovi svojej fakulty/koordinátorovi pre CUŠP lekárske vysvedčenie nie staršie ako 3 mesiace, resp. vyjadrenie psychológa, logopéda, školského psychológa, školského logopéda, špeciálneho pedagóga.

Dbá sa na to, aby sa úprava prijímacieho konania odchyľovala od bežného postupu v najmenšej možnej miere a je dôležité okrem predpokladov pre štúdium zvoleného študijného programu, overiť pripravenosť uchádzača využívať štandardné technológie, ktoré sú pre prekonanie daných špecifických bariér potrebné (kompenzačné pomôcky, výpočtová technika a pod.). Pri prijímacích skúškach sa vyžaduje, aby zadanie vychádzalo z takých písomných materiálov a predpokladajú sa také pracovné postupy, ktoré uchádzačom umožnia zúčastniť sa prijímacieho konania za rovnakých podmienok.

Rektor pri celouniverzitných študijných programoch/dekan príslušnej fakulty na základe vyhodnotenia uchádzačových špecifických potrieb koordinátorom, určí formu prijímacej skúšky a spôsob jej vykonania s prihliadnutím na jeho špecifické potreby. **O modifikácii prijímacieho konania je uchádzač so špecifickými potrebami informovaný prostredníctvom rozhodnutia rektora/dekana o podpore uchádzača o štúdium.**

Fakultný koordinátor/koordinátor na CUŠP dohliada, aby forma skúšky zodpovedala obmedzeniam uchádzača so špecifickými potrebami, aby mu boli vytvorené rovnocenné podmienky v porovnaní s uchádzačmi bez špecifických potrieb.

Ak si uchádzač so špecifickými potrebami podáva prihlášku na vysokoškolské štúdium na viaceré fakulty/celouniverzitné študijné programy UNIZA, je povinný splniť vyššie uvedené

podmienky a podať si žiadosť pre každú fakultu/celouniverzitný študijný program samostatne. Každá fakulta/rektorát následne vydá rozhodnutie o priznaní primeraných úprav a podporných služieb počas prijímacieho konania osobitne a nezávisle od seba.

UNIZA môže odmietnuť prijatie študenta na študijný program, pri štúdiu ktorého by mohol ohrozovať seba alebo osoby vo svojom okolí.

BEZBARIÉROVÉ PRACOVISKO PRE ŠTUDENTOV SO ŠPECIFICKÝMI POTREBAMI

V rámci podpory štúdia študentov so špecifickými potrebami, bolo v Univerzitnej knižnici Žilinskej univerzity v Žiline vytvorené **bezbariérové pracovisko pre študentov so špecifickými potrebami**. Pracovisko je rozdelené na študijnú a oddychovú zónu.

Študijná zóna je vybavená ergonomickými stoličkami, polohovateľnými pracovnými stolmi, počítačovou zostavou (ergonomická PC myš Handshoe Wireless, Optimax RF Trackball/Wireless, PC myš Evoluent 4 /USB pravák, ľavák, špeciálne klávesnice JUMBO XL II Qwerty, Bigkeys LX Qwerty) so slúchadlami s pripojením na internet a skenerom. Súčasťou počítača je špeciálny počítačový program umožňujúci vytváranie myšlienkových máp a prácu s nimi. Ďalším špeciálnym softvérom je program na diktovanie textu priamo do počítača.

Súčasťou bezbariérového pracoviska je **oddychová zóna** s polohovateľným vyklápacím kreslom, ktoré umožňuje ovládačom nastaviť si ľubovoľnú polohu sedenia, samozrejmosťou je pitný režim. Oddychový kútik využívajú študenti, ktorí dochádzajú na celý deň do školy a potrebujú miesto na oddych a podanie liekov.

Študenti so špecifickými potrebami v rámci podporných služieb môžu využiť čiastočný bezbariérový prístup k učebniciam, možnosť výpožičky elektronickej čítačky kníh, zapožičanie literatúry prednostne na predĺžený čas a taktiež aj bezplatné zhotovenie kópii študijných textov. Študentom je zabezpečená pomoc pri práci s knižnično-informačným systémom Dawinci.

Zamestnankyne knižnice pomôžu s obsluhou počítača, prinesú potrebnú literatúru a poskytnú ďalšie služby pre uľahčenie práce daným študentom. Pracovisko je študentom sprístupnené počas otváracích hodín Univerzitnej knižnice.

V rámci Univerzitnej knižnice je pre študentov so špecifickými potrebami zabezpečený **bezbariérový prístup využitím nájazdovej rampy a bezplatné parkovacie miesta** v blízkosti vchodu do budovy.

ĎALŠIE FORMY PODPORY

Ďalšou formou podpory je **odborné poradenstvo** (psychologické, sociálne, kariérne, finančné poradenstvo, krízová intervencia) pre študentov so špecifickými potrebami v Poradenskom a kariérom centre UNIZA.

UNIZA zaistí prednostné ubytovanie študentom so špecifickými potrebami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (pokiaľ o to požiadajú včas) tak, aby ubytovacie priestory svojim vnútorným zariadením a vzdialenosťou od učebných priestorov zodpovedali čo najviac kritériám prístupnosti a podľa technických možností ubytovacieho zariadenia. Každá žiadosť o ubytovanie bude posudzovaná individuálne s ohľadom na rozsah špecifických potrieb a bezbariérových možností jednotlivých ubytovacích zariadení. Študent v dostatočnom predstihu kontaktuje svojho koordinátora s požiadavkou o prednostné ubytovanie.

Parkovanie v areáli UNIZA (pokiaľ o to požiadajú), **je pre študentov so špecifickými potrebami bezplatné**. K žiadosti o bezplatné parkovanie v areáli UNIZA (tlačivo v prílohe), predkladajú rozhodnutie rektora/dekana o priznaní štatútu študenta so špecifickými potrebami.

Pre študentov s pohybovým postihnutím je zabezpečený bezbariérový prístup k stravovaniu v stravovacom zariadení Veľký diel- Nová Menza, Vysokoškolákov 26, 010 08 Žilina.

UNIZA realizuje stavebné činnosti, úpravy týkajúce sa priestorov vzdelávania, ubytovania a stravovania aj s ohľadom na potreby študentov so špecifickými potrebami a s cieľom zabezpečiť ich bezbariérovosť a univerzálnu prístupnosť v zmysle platnej legislatívy.

